

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ
НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Г-Н ИВАН ИСКРОВ
Г-Н КАЛИН ХРИСТОВ
Г-Н ДИМИТЪР КОСТОВ
Г-ЖА НЕЛИ КОРДОВСКА
Г-Н СТАТИ СТАТЕВ
Г-ЖА БОРЯНА ПЕНЧЕВА
Г-ЖА ЛЕНА РУСЕНОВА

Относно: необходимост от спешни мерки на БНБ за осигуряване на условия за оздравяване на КТБ.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА УС НА БНБ,

Обръщаме се към Вас, тъй като е крайно необходимо Българска народна банка (БНБ), като орган, който е единствено компетентен съгласно ЗКИ да предприеме реални действия за оздравяване на КТБ АД, да пристъпи към изпълнение на законовите си задължения. Считаме, че е наложително УС на Централната банка да вземе решения и да определи действително ефективни мерки за постигане на целта, с която е наложен специалния надзор върху КТБ АД.

Въпреки, че законът Ви позволява да предприемете действия, които да доведат до възстановяване на жизнеспособността на банката и до благоприятен изход от създадената криза, на практика се очертава тенденция, която води до декапитализация и обща дестабилизация на банката.

Недопустимо е, че след поставяне на КТБ АД под специален надзор проблемите на банката не само не се разрешават, а се задълбочават. Първопричина за това са възможно най-тежките условия, при които КТБ АД беше поставена под режим на специалния надзор от Централната банка.

В решение № 73/20.06.2014г. УС на БНБ определи мерките, които да бъдат приложени към КТБ АД и които не бяха целесъобразни с оглед нормативните изисквания и реално създадената ситуация, а именно:

1. Без мотиви, в противоречие с чл. 151, ал. 2 от ЗКИ:

- беше въведена пълна забрана на банковата дейност по лиценза на КТБ АД, което на практика изцяло блокира банката;

- назначени бяха квестори, за които няма доказателства, че притежават необходимата съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗКИ квалификация и опит да администрират банката с цел нейното оздравяване.

2. Мерките, които бяха наложени, са приложими при опасност от неплатежоспособност, докато КТБ АД беше само в ликвидна криза, която можеше да бъде преодоляна с други механизми и които само седмица по-късно бяха приложени към ПИБ.

3. Мерките са възможно най-тежките, предвидени в ЗКИ (пълна забрана на банкова дейност, спиране изпълнението на всички задължения, отнемане право на глас на акционери и др.), което априори води банката към декапитализация и несъстоятелност.

4. Мерките са съобразени само формално със ЗКИ, без да се отчита реалното състояние на банката.

Не само, че не беше приложен рационално закона, което да доведе реално до овладяване на предизвикания ликвиден проблем, но и бяха забранени основните банкови дейности, чрез които една банка функционира като такава.

Допълнителните законодателни инициативи от страна на БНБ за решаване на проблема с КТБ АД с помощта на „добра банка” не само противоречаха на българския закон, но и на основополагащи принципи на правото на Европейския съюз. Смисълът на тези предложения беше ликвидация, вместо оздравяване на банката. В същата насока работеше и изискването към одиторите да се направи само преглед на кредитните досиета струващ на КТБ АД 1,260 млн. лв, без да се дава одиторско становище. Това безсмислено упражнение отложи изясняването на ситуацията с кредитния портфейл на КТБ АД с повече от два месеца, което е изключително нецелесъобразно.

Решенията, действията и бездействията на БНБ, както и поведението на назначените поредни квестори, доведе до пълно блокиране дейността на банката,

преустановяване на всички операции, възпрепятстване на нормалния режим на погасяване на задълженията по кредити и изкуствено влошаване на качеството на кредитния портфейл.

Изпълнението на наложените от БНБ крайно рестриктивни мерки автоматично преустанови процеса на погасяване на отпуснатите от КТБ АД кредити. Поради създадените огромни затруднения за внасяне на погашенията по кредити голяма част от кредитополучателите се превърнаха в неизправни длъжници по сключените с КТБ АД договори.

На по-късен етап на кредитополучателите беше дадена само частична възможност за изпълнение на задълженията им, като беше разрешено погасяването на кредитите да става само със собствени средства на клиентите в банката. След тези действия голяма група от кредитополучателите на КТБ АД останаха в категорията на неизправните длъжници, поради факта, че една немалка част от тях ползват кредитни линии с многократни възможности за усвояване и погасяване.

Не е с оздравителен характер и мярката, определена в решението на УС на БНБ от 15.08.2014 г. С нея Централната банка позволи извършването на платежни операции за целите на погасяване на кредити към КТБ АД, което да става от сметки при същата банка на кредитополучателя, на негови съдлъжници или на негови поръчители, когато съзадължеността или поръчителството са възникнали преди 01.06.2014г.

С това решение БНБ на практика позволи дейност, която не е забранена нито в ЗКИ, нито в решението за поставяне на КТБ АД под специален надзор. Така индиректно БНБ въведе забрана за погасяване на кредити от трети лица, тъй като всичко, което тя не е разрешила, следва да се счита за забранено, в противоречие с основния закон за функциониране на кредитните институции.

Касае се за вътрешно-банкови операции по цесии и прихващане, т.е за погасяване на кредити със средства по депозити на други лица в същата банка въз основа на съгласието на депозанта и на кредитополучателя. Тези операции не само не са забранени, но се и предполага, че до сега са изпълнявани от квесторите, тъй като логиката на оздравителния процес на банката е да се подобрява кредитния портфейл, а от там и капиталовата адекватност на банката.

Обективно съществуват много житейски ситуации, при които може да се иска погасяване на кредит чрез прихващане. Има случаи, когато кредитополучателят е фирма, а в същата банка има и депозит на собственика на фирмата или между кредитополучател и депозант има търговски договор за доставка или услуга, цената по който се дължи от депозанта. Публикуваният доклад на квесторите на КТБ АД за състоянието също показва, че има много такива случаи. На страница 13 от доклада е казано, че „голяма част от случаите касаят искания от клиенти на банката за погасяване на задължения по кредити чрез прихващане на техни собствени или на свързани с тях лица, или на придобити чрез цесия вземания към банката за наличности от средства по депозити или разплащателни сметки.“

Към нас се обръщат много от клиентите на банката, притеснени от целенасочените затруднения, създадени от решенията на БНБ и действията на квесторите, с които се възпрепятства изпълнението на техните задължения към банката. Имаме информация, че редица клиенти са подали искания за погасяване на задължения по кредити на трети лица, на стойност около 80 млн. лв., които не са удовлетворени поради изключително рестриктивния режим, под който е поставена банката от страна на БНБ.

Неизпълнението на исканията на клиентите на банката за погасяване на кредитите им чрез прихващане и забраната за това, въведена от БНБ, са незаконосъобразни и без икономическа логика. След като не удовлетворяват исканията за погасяване, квесторите разпореждат драстично намаляване на кредитния рейтинг на клиентите (120 на брой с общ дълг 3,7 млрд. лв.) – основно от енергийната промишленост, военно-промишления комплекс и други структуроопределящи отрасли. В резултат от това към 31.08.2014 г. делът на класифицираните вземания на банката извън редовни достигнаха до скандалните 84,98% при 1,58% към 31.05.2014 г.

Неизпълнението на задълженията на кредитополучателите, за което спомагат посочените по-горе действия на БНБ служи като основание, към настоящия момент квесторите на КТБ АД да подготвят процедури за обявяване на голяма част от кредитите за предсрочно изискуеми. Явно целта е да се пристъпи към реализиране на обезпеченията, тъй като още на 31.07.2014 г. наред с исканата информация за състоянието на кредитополучателите, от тях е изискана и подписана декларация, с която клиентите дават съгласие квесторите да се разпореждат със заложените активи.

Цялата тази политика на БНБ и назначените от нея квестори по отношение на кредитните сделки на КТБ противоречи на целта на специалния надзор по ЗКИ за оздравяване на банката.

Прилаганите в КТБ АД вътрешни процедури по кредитната дейност са изцяло в съответствие с действащите законови норми, но не се спазват от квесторите. Тези процедури отразяват принципите на взаимноизгодното сътрудничество, зачитането на интересите на клиентите и добронамереността при уреждане на спорните въпроси.

Те изискват първо да се прилагат способите за доброволно събиране на вземанията на КТБ, които включват: погасяване на дълга от трети лица (което БНБ забранява), предоговаряне, реструктуриране на дълга и др. (които БНБ и квесторите не прилагат). Едва когато и тези мерки не могат да бъдат приложени, се пристъпва към принудително събиране на вземанията на Банката. За Ваше сведение принудителното събиране на вземанията е свързано със сериозни разходи за КТБ АД (напр. най-малко 2% върху размера на дълга банката трябва да заплати за заповед за изпълнение и изпълнителен лист). Нещо повече банката се лишава и от основни планирани бъдещи приходи. Решенията на БНБ и действията на квесторите създават условия за прескачане на всички разумни и икономически целесъобразни начини за доброволно уреждане на отношенията с кредитополучателите и водят към директно посягане върху предоставените обезпечения.

Обстоятелството, че БНБ и квесторите не позволяват да се използват всички възможности за погасяване на кредитите пряко влияе върху финансовото състояние на КТБ АД. Така погасяването на кредити на съществена стойност от собственици или бизнес партньори се възпрепятства, като в резултат от това те се трансформират в лоши кредити, увеличава се обезценката на кредитните експозиции и се влошава необратимо финансовото състояние и капиталовата адекватност на банката.

Мерките на БНБ и назначените от нея квестори превръщат редовни до момента кредитополучатели в неизправни страни по договорите, натоварват ги с отговорност за заплащане на наказателни лихви и с отговорност за неизпълнение на договорните задължения, като влошават кредитната им история и обричат бизнеса им на провал.

Вместо оздравителен, прилаганият от БНБ и квесторите подход към кредитите се оказва унищожителен.

Спешните действия, които Вие, като управляващи Централната банка и ръководещи дейността на квесторите трябва да предприемете с цел оздравяване на КТБ АД, според нас са:

1. Да се премахнат всички ограничения с цел да се осигури максимално улеснение на кредитополучателите, които трябва да погасяват своите задължения към банката, в т. ч.:

а) Да се предостави възможност за предсрочно погасяване на кредити при наличие на молба от кредитополучателя;

б) Да се разреши погасяване от трети лица на задължения по отпуснати от банката кредити при съгласие на кредитополучателя, без ограничение относно основанието, датата на възникването му, източника на средствата, срок, вид валута и други условия по споразуменията, по които плащащото дълга лице участва в погашението му;

в) Да се осигури възможност за автоматични операции за погасяване на падежирани вземания по кредити от всички сметки на кредитополучателя, независимо от вида валута.

2. Да се предприемат действия към оздравяване на кореспондентските отношения с други банки в страната и чужбина, като:

а) се изпълнят забавените задължения на банката за плащане по издадени акредитиви и гаранции (те са ангажимент на самата банка, а не на клиенти), в размер на около 40 млн. лв.

б) се извършат разплащанията по: срочни сделки на междубанковия пазар, чийто падеж е настъпил /суми за плащане около 50 млн. лв. /, дължими суми по падежирани сделки с ДЦК /около 40 млн.лв./ и арбитражни операции /около 4 млн. лв./.

Трябва да се има предвид, че освен сериозното накърняване на репутацията на банката, тези неизпълнения на задълженията на КТБ АД водят и до начисляване на наказателни лихви.

3. Да се разрешат частични (лимитирани) операции за теглене по картови сметки, предназначени за изплащане на трудови възнаграждения, социални помощи и пенсии. По този начин до известна степен ще се успокои натрупаното социално напрежение. Предполагаемата сума е около 45 млн. лв.

4. Да се осигури достъп (лимитиран) до банковите сметки на общините, които са в бедствено положение след наводненията;

5. Да се оптимизират неразумно нарасналите разходи за външни услуги и назначаване на нов персонал, при наличен квалифициран персонал на банката. Така например само за два месеца са назначени 23 души на граждански договор, в областта на кредитиране, счетоводство, информационни технологии, административно-стопанска дейност, сигурност, управление на човешките ресурси. Тези лица са 3.8% от броя на персонала на банката, но за сметка на това месечните им възнаграждения са в размер на 109 хил. лв, което представлява 10% от Фонд работна заплата на банката. При средна заплата в КТБ в размер на 1967лв, средното възнаграждение на тези лица е 4740 лв. Сключени са и договори за правни услуги на значителна стойност (до момента за около 80 хил. лв. плюс допълнително по 90 евро средно на час на адвокат за извършване на правен анализ по кредитните сделки) с три адвокатски кантори, които не са тясно специализирани в областта на банките и финансите. Ползването на услугите на лица, незапознати с банковата теория и практика, респективно със спецификата в отношенията с клиентите на банката, допълнително усложняват и без това сложната обстановка и удължават значително времето за вземане на решения.

6. Да се осигури получаването на приходите за банката от такси за съобщения през SWIFT за документарни операции: за ползване на обществен трезор в случаите, когато договорите се подновяват (по разпореждане на квесторите, таксата за наем на сейф съгласно тарифата на банката не се събира от клиента) и др.

За да бъдат създадени реални условия за оздравяване на КТБ АД е необходимо БНБ, в рамките на законовата си компетентност, да постанови решения за премахване на рестрикциите и за прилагане на предложените по-горе мерки, както и да следи за стриктното им прилагане от страна на квесторите.

Въпреки огромните възможности за саниране на банката до момента те не са използвани, а именно: готовността на Европейската Комисия да окаже помощ на страната ни, декларираното от акционерите на КТБ АД желание да предприемат действия за оздравяване на банката, готовността на водещи банкови експерти да се включат с компетентно мнение и др.

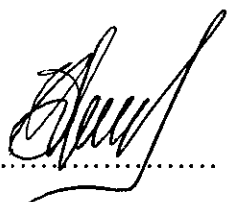
Ние, временно отстранените от длъжност изпълнителни директори на КТБ АД, с ясно съзнание за своята юридическа и морална отговорност пред акционерите,

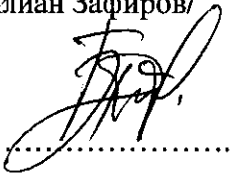
клиентите, служителите на банката, както и пред цялото общество, настояваме незабавно да започне прилагането на адекватни оздравителни мерки в банката.

В противен случай задаваме въпроса:

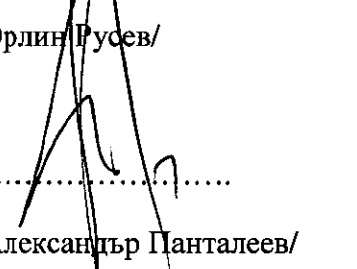
Кой ще носи отговорност за случилото се с КТБ АД и последствията от него върху икономиката на страната, националната сигурност, финансовата и социалната стабилност ?

С уважение : .....

/Илиан Зафиров/

.....
/Георги Христов/

.....
/Орлин Русев/

.....
/Александър Панталеев/